

KRŠENJE AUTORSKIH PRAVA NA INTERNETU

U EUROPSKOJ UNIJI
GLAZBA, FILM I TELEVIZIJA (2017. – 2018.), TRENDOVI I POKRETAČI

IZVRŠNI SAŽETAK

KRŠENJE AUTORSKIH PRAVA NA INTERNETU U EUROPSKOJ UNIJI GLAZBA, FILM I TELEVIZIJA (2017. – 2018.), TRENDVI I POKRETAČI

ISBN 978-92-9156-271-8 doi: 10.2814/907556 TB-03-19-814-EN-N

© Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo, 2019.
Umnožavanje je dopušteno pod uvjetom da je naveden izvor

PROJEKTNNA SKUPINA EUIPO-a

Nathan Wajzman, glavni ekonomist
Francisco García-Valero, ekonomist
Altair Breckwoldt Jurado, znanstveni suradnik

ZAHVALE

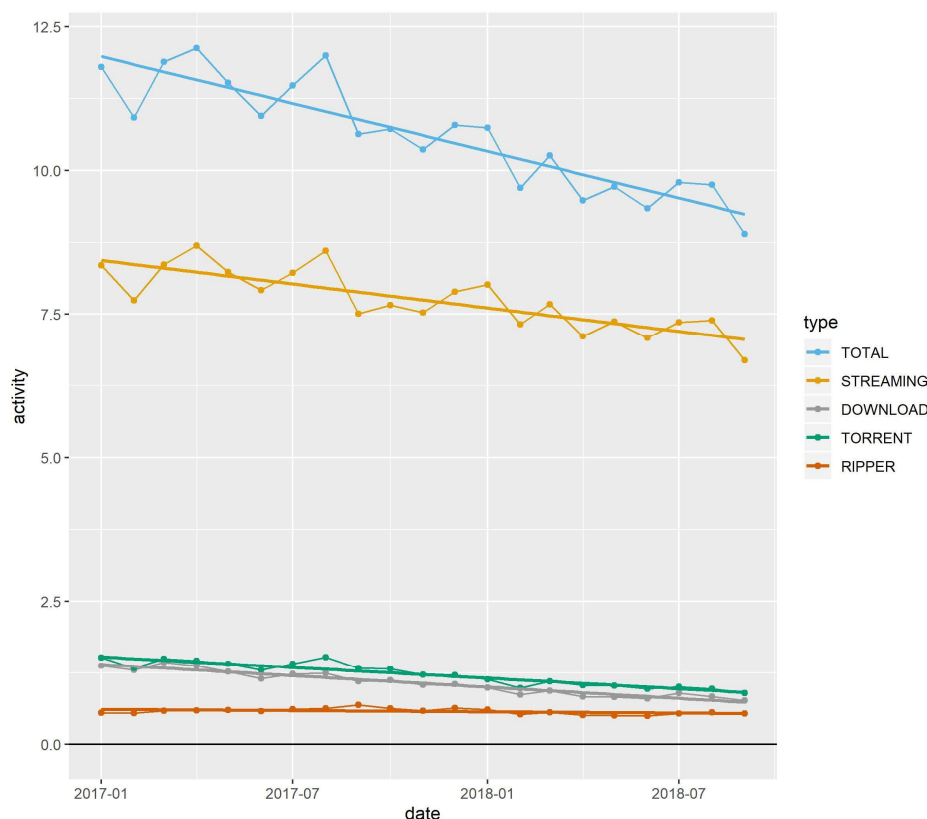
Autori zahvaljuju Alexanderu Cuntzu iz Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo te Raphaëlu Bergeru i Olivieru Muzerelleu iz francuskog nezavisnog javnog tijela La Haute Autorité pour la diffusion des œuvres et la protection des droits sur internet (Hadopi) na njihovim korisnim primjedbama o nacrtu izvješća.

IZVRŠNI SAŽETAK

U ovom se izvješću ispituje korištenje sadržajima kojima se krše autorska prava u 28 država članica EU-a, odnosno prava na televizijske programe, glazbu i film, s pomoću raznih metoda pristupa preko fiksnih i mobilnih uređaja, uključujući internetski prijenos, preuzimanja, dijeljenje preko torrenta i programe za ekstrakciju podataka (ripping). Izvješće se sastoji od dvaju dijelova: deskriptivne analize trendova u korištenju sadržajima kojima se krše autorska prava i ekonometrijske analize čimbenika koji utječu na razlike u stopama piratstva među državama članicama EU-a.

Analiza se temelji na velikom skupu podataka koji se odnosi na pristup piratskoj glazbi, filmu i televizijskim programima u svih 28 država članica u razdoblju od siječnja 2017. do rujna 2018. Podatci se odnose i na fiksne i mobilne uređaje i obuhvaćaju glavne metode pristupa: internetski prijenos, preuzimanja, dijeljenje preko torrenta i ekstrakciju podataka pri internetskom prijenosu (stream-ripping).

Dobra vijest koju donosi ovo izvješće jest ta da je digitalno piratstvo u padu, kako je prikazano na slici u nastavku. U razdoblju od 2017. do 2018. ukupni pristup piratskim sadržajima smanjio se za 15 %. Taj je pad bio najizraženiji kad je riječ o glazbenom sadržaju i bio je 32 %, a nakon njega slijede filmski sadržaj (19 %) i televizijski sadržaj (8 %).

Međutim, piratstvo je i dalje velik problem, a s njim se neke države članice susreću češće nego druge. Prosječni korisnik interneta u EU-u 2018. godine pristupio je piratskom sadržaju 9,7 puta mjesečno, i to u rasponu od 26 puta mjesečno u Latviji i Litvi do manje od četiri puta mjesečno u Finskoj.

Ekonometrijskom analizom u 5. poglavlju nastoje se objasniti takve razlike među državama članicama. Na temelju analize postojeće literature i dostupnih izvora podataka ispitan je niz čimbenika koji mogu utjecati na korištenje piratskim sadržajima u određenoj zemlji. Ti čimbenici uključuju socioekonomske varijable (visina dohotka, obrazovanje, nejednakost, nezaposlenost); demografske varijable kao što je udio mladih u ukupnom stanovništvu; varijable povezane sa značajkama relevantnog tržišta, uključujući veličinu tržišta, veličinu infrastrukture interneta i broj dostupnih zakonitih ponuda za različite vrste sadržaja te stavove prema povredama prava intelektualnog vlasništva, koji su zabilježeni u Studiji percepcije prava intelektualnog vlasništva, koju je objavio EUIPO.

Kad je riječ o socioekonomskim čimbenicima, čini se da visina **dohotka po stanovniku** i stupanj **nejednakosti** imaju najveći utjecaj na korištenje piratskim sadržajima: visok dohodak po stanovniku i nizak stupanj nejednakosti u dohotku povezani su s nižim razinama nezakonitog korištenja. Ukupna **veličina tržišta**, koja se mjeri prema broju korisnika interneta u zemlji, jednako je važna: prosječna razina korištenja piratskim sadržajima niža je u većim državama članicama ako su sve ostale varijable jednake. Viši stupanj **prihvatanja digitalnog piratstva**, kako je zabilježeno u Studiji percepcije prava intelektualnog vlasništva, povezan je i s višom razinom korištenja piratskim sadržajima.

Uočeno je da i neke druge ispitane varijable utječu na korištenje piratskim sadržajima, međutim taj utjecaj nije bio dovoljno jasno određen. Primjerice, čini se da **svijest o ponudama zakonitog sadržaja** (kako je zabilježeno u Studiji percepcije prava intelektualnog vlasništva) s jedne strane dovodi do smanjenja razine korištenja piratskim filmskim sadržajem, a s druge strane do povećanja korištenja piratskim televizijskim sadržajem, dok ta ista svijest nema statistički bitan utjecaj na korištenje glazbenim sadržajem. Kako se čini, veza između ponuda zakonitog sadržaja i piratstva složena je te su u tom području potrebna dodatna istraživanja.

U daljnjem istraživanju koje se planira provesti 2020. ispitat će se korištenje piratskim verzijama pojedinih filmskih naslova u svih 28 država članica, a postoji mogućnost da će biti uključena i usporedba sa zakonitim korištenjem odgovarajućim sadržajem (npr. prihodi od prodaje kinoulaznica).